

Nyhedsbrev nr. 2/2016

Arbejdsmiljøklagenævnet har i februar måned 2016 truffet 34 afgørelser.

Heraf er de nedenstående afgørelser af almen eller principiel interesse.

Afgørelserne vil kunne læses i deres helhed i Retsinformation, når de er frigivet dér.

Afgørelserne kan søges frem på retsinformation.dk under søgekriteriet: "Ressortministeriets journalnummer": Brug journalnumrene, der står her i nyhedsbrevet under den enkelte afgørelse.

Indhold

Lov om arbejdsmiljø	1
Sag nr. 1: Fastholdelse af Arbejdstilsynets ophævelse af påbud om at sikre, at arbejdet med en autolift kan udføres forsvarligt.....	1
Sag nr. 2: Fastholdelse af afgørelse om at en kommune havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningens regler i forbindelse med forflytning af en dement borger.....	3
Sag nr. 3: Fastholdelse af påbud om at sikre at løft af 25 kg sække udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.....	6
Sag nr. 4: Fastholdelse af påbud om at sikre forsvarlig anvendelse af en etikettemaskine så personer ikke kan komme i kontakt med maskinens bevægelige maskindele	7

Lov om arbejdsmiljø

Sag nr. 1: Fastholdelse af Arbejdstilsynets ophævelse af påbud om at sikre, at arbejdet med en autolift kan udføres forsvarligt

Arbejdsmiljøklagenævnet var enig i, at Arbejdstilsynet havde ophævet et påbud til en virksomhed om at sikre arbejdet ved en autolift, da afgørelsen var mangelfuld og det ikke fremgik på hvilken måde anvendelsen af liften udgjorde fare.

En virksomhed sendte en mail til Arbejdstilsynet og oplyste, at virksomheden havde problemer med en nyindkøbt autolift, som er en CE-mærket maskine.

Virksomheden havde tilbageholdt en del af betalingen til sin leverandør og som følge heraf havde modtaget en stævning.

Virksomheden bad derfor Arbejdstilsynet om at besigtige liften på værkstedet, hvilket Arbejdstilsynets almene tilsyn herefter gjorde.

Arbejdstilsynet fik under besøget blandt andet oplyst, at liften havde været i stykker lige siden leveringen for cirka 1 år før tilsynsbesøget, samt at man ikke turde anvende liften, og den blev derfor ikke brugt.

Arbejdstilsynet traf afgørelse med påbud om, at virksomheden straks skulle sikre, at arbejdet ved virksomhedens lift kunne udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Arbejdstilsynet begrundede påbuddet med, at anvendelse af liften ikke sker sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Leverandøren klagede over påbuddet til Arbejdstilsynet og anførte, at liften er CE-mærket, og at flere punkter i Arbejdstilsynets påbud er udtryk for en sædvanlig indretning af maskinen, som ikke indebærer farer ved en korrekt anvendelse.

Leverandøren oplyste, at virksomheden havde fremlagt Arbejdstilsynets afgørelse i en civilretlige sag mellem leverandøren og virksomheden, som bevis for at liften er mangelfuld.

Arbejdstilsynet ophævede herefter påbuddet, som Arbejdstilsynet selv vurderede var mangelfuldt.

Virksomheden klagede over, at Arbejdstilsynet ophævede den tidligere truffe afgørelse og anførte, at det er forkasteligt og uden omtanke, at Arbejdstilsynet har ophævet et strakspåbud, når Arbejdstilsynet ved selvsyn har konstateret fejl og mangler.

Virksomheden oplyste desuden, at liften har været i brug i perioder under hele sagens forløb, og at Arbejdstilsynet har foretaget et nyt tilsynsbesøg og afgivet et nyt påbud.

Regler

Det fremgår af § 45, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at maskiner, maskindele, apparater, redskaber, og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Det fremgår af § 4, stk. 1, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at anvendelse af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Afgørelse

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse om at ophæve påbuddet til virksomheden om straks at sikre, at arbejdet ved virksomhedens lift kan udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynets afgørelse var mangelfuld, da det ikke i tilstrækkelig grad fremgik på hvilken måde virksomhedens anvendelse af virksomhedens lift udgjorde sådan fare, at maskinen ikke anvendtes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ikke havde beskrevet nærmere, hvordan virksomhedens ejer og nogle praktikanter anvendte liften uforsvarligt.

Nævnet lagde herved vægt på, at det alene fremgik af afgørelsen, at der af og til er praktikanter på værkstedet, der anvender virksomhedens lift, og at liften derudover anvendes af ejeren.

Nævnet lagde desuden vægt på, at Arbejdstilsynet alene havde oplyst, at der var nogle mulige faresteder, som følge af indretningen af maskinen, men ikke nærmere konkret beskrevet den fare, der kan opstå, som følge af disse personers anvendelse af liften.

Nævnet lagde til grund for afgørelsen, at autoliften er CE-mærket, og at Arbejdstilsynet har oplyst, at lifttypen indretningsmæssigt opfylder de væsentlige sikkerheds- og sundhedsmæssige krav efter reglerne i maskindirektivet.

Nævnet bemærkede til klagen, at nævnet har lagt til grund, at liften bliver anvendt i perioder, men at afgørelsen er mangelfuld, da det ikke er nærmere beskrevet, hvordan liften bliver anvendt.

Nævnet bemærkede desuden, at det ikke har betydning for nævnets afgørelse, at Arbejdstilsynet har foretaget et nyt tilsynsbesøg på et senere tidspunkt og har truffet en ny afgørelse, da nævnet alene har behandlet Arbejdstilsynets afgørelse om ophævelse af Arbejdstilsynets tidligere påbud. Nævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2015-6041-47264**).

Sag nr. 2: Fastholdelse af afgørelse om at en kommune havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningens regler i forbindelse med forflytning af en dement borger

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt en afgørelse om, at et bosted havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningen i forbindelse med en forflytning af en dement borger, da en ansat, trods instruktion om at lade beboeren falde ved pludseligt opståede situationer, valgte at stille sig ind foran beboeren og gribe fat og trække beboeren op, hvilket resulterede i at eleven kom til skade.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg på et bosted, hvor der var sket en arbejdsulykke, hvor en elev var kommet til skade med højre skulder i forbindelse med forflytning af en borger.

Det fremgik af ulykkesanmeldelsen, at ulykken sker, da en beboer skal op af sin seng efter udførelse af personlig pleje. Beboeren, som vejer cirka 50 kg, kom op og sidde på sengekanten ved hjælp af hovedgærdet på sengen og et glidestykke, der var lagt under beboeren.

Da beboeren er kommet op og sidde med benene ud over sengekanten, gør beboeren sig stiv i kroppen og læner sig tilbage i sengen hen mod væggen umiddelbart bag sengen.

Beboeren begynder herefter at glide ud af sengen, og eleven stiller sig derfor foran beboeren, så beboeren ikke kan glide længere ud, og griber fat under beboerens armhuler.

Arbejdstilsynet får ved undersøgelse af ulykken oplyst, at eleven stiller sig foran beboeren og tager fat under beboerens armhuler i $\frac{3}{4}$ arms afstand, mens hun forsøger at trække beboerens overkrop frem mod sig for at få beboeren op i en siddestilling.

Beboeren er dement og har svært ved at forstå en instruktion og svært ved at samarbejde. Beboeren gør sig stiv i kroppen og modarbejder eleven, som kommer til skade.

Bostedet har ved en efterfølgende samtale mellem elev og leder konkluderet, at metoden ikke var hensigtsmæssig, at beboeren nu bliver forflyttet med lift.

Arbejdstilsynet traf på den baggrund afgørelse om, at virksomheden havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningens regler ved forflytningen.

Kommunen klagede over afgørelsen og anførte, at der ved risikovurdering af, om arbejdet hos en dement beboer kan foregå sikkerhedsmæssigt forsvarligt ved manuel forflytning, indgår både beboerens mentale og fysiske formåen. Dette vurderes på baggrund af beboerens tidligere, nuværende og potentielt kommende adfærd.

Desuden anførtes, at eleven, som kom til skade, var introduceret til beboerens funktionsniveau og forflytningsmetode, samt at eleven havde deltaget i forflytningskursus med vejledning i hensigtsmæssig handling i situationer, hvor en beboer falder eller glider.

Kommunen oplyser desuden, at der i den konkrete situation lå observationer til grund for, at borgeren kunne samarbejde om forflytning fra seng ved hjælp af glidestykke.

Regler

Det fremgår af § 38, stk. 1, i samme lov, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 3, stk. 1 og 2, i bekendtgørelsen om manuel håndtering, at arbejde med manuel håndtering skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Manuel håndtering, der kan indebære risiko for sikkerhed eller sundhed, skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Det fremgår af § 4, i samme bekendtgørelse, at der ved vurderingen af den sikkerheds- og sundhedsmæssige risiko ved et arbejde med manuel håndtering navnlig skal byrdens beskaffenhed tages i betragtning og desuden den nødvendige fysiske anstrengelse, arbejdsstedets beskaffenhed og arbejdsforholdene i øvrigt, jf. faktorerne i bilag til bekendtgørelsen.

Det fremgår af bilag 4, til samme bekendtgørelse således:

1. Byrdens beskaffenhed

Manuel håndtering af en byrde kan medføre risiko for sikkerhed eller sundhed, hvis byrden

- er for tung eller for stor er uhåndterlig eller vanskelig at få fat på er i ustabil balance eller har et indhold, der kan forskubbe sig

- er placeret på en sådan måde, at den skal holdes eller håndteres i en vis afstand fra kroppen, eller med bøjet eller drejet krop
- på grund af sin form og/eller sin beskaffenhed vil kunne påføre den beskæftigede kvæstelser, navnlig hvis han rammes af den.

2. Den nødvendige fysiske anstrengelse

En fysisk anstrengelse kan indebære risiko for sikkerhed eller sundhed, hvis den

- er for stor
- kun kan foregå ved, at kroppen drejes kan medføre, at byrden pludselig bevæger sig
- foregår med kroppen i en ustabil position.

3. Arbejdsstedets beskaffenhed

Arbejdsstedets beskaffenhed kan øge risikoen for sikkerhed eller sundhed, hvis

- arbejdet udføres på et sted, hvor der ikke er tilstrækkelig plads, navnlig i højden
- gulvet er ujævnt, hvorfor der er fare for at snuble, eller er af en sådan art, at fodtøj glider på det
- arbejdsstedets indretning eller forholdene i øvrigt forhindrer håndtering af byrder i en arbejdshøjde eller i en arbejdsstilling, der er sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt forsvarlig
- gulv eller underlag er niveauforskudt, hvilket indebærer, at byrden må håndteres i forskellige højder
- gulv eller støttepunkt er ustabilt
- temperaturen; fugtigheden eller ventilationen er uhensigtsmæssig.

4. Arbejdsforhold i øvrigt

Arbejdet kan indebære risiko for sikkerhed eller sundhed, hvis det medfører et eller flere af følgende forhold for hyppig eller for langvarig belastning af især ryggen

- utilstrækkelige perioder til fysiologisk hvile eller restitution
- løftning, sænkning eller transport over for store afstande
- et arbejdstempo, der pålægges den beskæftigede af en arbejdsproces, han ikke selv kan variere.

Afgørelse

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse om, at virksomheden havde overtrådt arbejdsmiljølovgivningens regler i forbindelse med forflytning af en dement borger, da nævnet fandt, at arbejdet ikke var udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, da en elev forsøgte at stoppe en borger, som var ved at glide ud af sengen under en forflytning.

Nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ved et tilsynsbesøg fik oplyst, at en elev, trods instruktion om at lade en beboer falde ved pludseligt opståede situationer, valgte at stille sig ind foran en dement beboer og gribe fat i beboerens armhuler for at trække beboeren op og dermed forhindre beboeren i at glide ud af sengen, hvilket resulterede i at eleven kom til skade med sin skulder.

Nævnet lagde desuden vægt på, at Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget fik oplyst, at der var tale om en dement beboer, som havde svært ved at forstå en instruktion og svært ved

at samarbejde, samt at beboeren, da ulykken skete, gjorde sig stiv i kroppen og modarbejdede eleven, som kom til skade.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at virksomheden oplyste, at beboeren på tidspunktet for ulykken blev flyttet med et glidestykke, men at beboeren på tidspunktet for Arbejdstilsynets tilsynsbesøg bliver forflyttet med lift.

Nævnet bemærkede til klagen, at oplysningerne i klagen er indgået i nævnets vurdering af sagen, men at de ikke kan føre til en ændret vurdering, idet arbejdet med forflytning af en demente borger ikke var udført sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Nævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn (**j.nr. 2016-6023-00141**).

Sag nr. 3: Fastholdelse af påbud om at sikre at løft af 25 kg sække udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt påbud om, at en virksomhed straks skulle sikre, at løft af 25 kg sække foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet arbejdet med løft af 25 kg sække indebærer en risiko for sikkerhed eller sundhed, da der blev løftet i ¾ arms rækkeafstand med foroverbøjet ryg i forbindelse med løft af sækkene med mel, sukker eller græskarkerner.

Arbejdstilsynet fik ved et tilsynsbesøg hos et bageri oplyst og vist, hvordan bageren løfter sække med en vægt på 25 kg med foroverbøjet ryg, når han afsætter sækken på en palle på gulvet i den sidste del af løftet, samt når han løftede en sæk fra de nederste lag på pallen i 14 cm højde.

Arbejdstilsynet afgav påbud om, at virksomheden straks skulle sikre, at løft af 25 kg sække skal foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Virksomheden klagede over påbuddet, og anførte, at Arbejdstilsynet ikke har observeret konkrete løft af sække, og at det ikke kan lade sig gøre at vurdere, i hvilken rækkeafstand 25 kg håndteres, når de netop ikke håndteres.

Regler

Det fremgår af § 38, stk. 1, i samme lov, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 3, stk. 1 og 2, i bekendtgørelsen om manuel håndtering, at arbejde med manuel håndtering skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Manuel håndtering, der kan indebære risiko for sikkerhed eller sundhed, skal undgås ved hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet, herunder anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Afgørelse

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud, således at virksomheden straks skulle sikre, at løft af 25 kg sække foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt,

idet et flertal af nævnets medlemmer vurderede, at arbejdet med løft af 25 kg sække indebar en risiko for sikkerhed eller sundhed.

Flertallet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøg konstaterede, at der blev løftet i $\frac{3}{4}$ arms rækkeafstand med foroverbøjet ryg i forbindelse med løft af 25 kg sække med mel, sukker eller græskarkerner fra det nederste lag på en palle, opmålt til en højde på 14 cm over gulv.

Flertallet lagde desuden vægt på, at Arbejdstilsynet konstaterede, at bageren tog fat i sækken med begge hænder, hvorefter sækken blev holdt ind til kroppen under den korte bæring.

Flertallet lagde herved vægt på, at der ved afsætning skete en foroverbøjning i ryggen, og bækkenet blev kippet bagud, samtidig med at sækken blev holdt i $\frac{3}{4}$ arms afstand i den sidste del af løftet.

Flertallet lægger til grund, at Arbejdstilsynet konstaterede, at bageren løftede med foroverbøjet ryg i forbindelse med løft af en sæk fra pallen, opmålt til en højde på 14 cm, og i forbindelse med placering af sækken på en palle.

Flertallet bemærkede til klagen, at flertallet havde lagt Arbejdstilsynets oplysninger om, hvad bageren har oplyst på tilsynstidspunktet til grund for afgørelsen, og at det var ejeren af virksomheden, der selv viste, hvordan sækkene blev løftet og bekræftede oplysningerne over for Arbejdstilsynet på tilsynstidspunktet. Nævnet afgørelse blev truffet af et flertal på 10 ud af nævnets 11 stemmeberettigede medlemmer.

Mindretalsudtalelse: Et af nævnets medlemmer vurderede, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en afgørelse (**j.nr. 2015-6023-54221**).

Sag nr. 4: Fastholdelse af påbud om at sikre forsvarlig anvendelse af en etikettemaskine så personer ikke kan komme i kontakt med maskinens bevægelige maskindele

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt påbud om at sikre, at anvendelsen af en maskine kan foregå sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, så personer ikke kan komme i berøring med maskinens farlige bevægelige dele, idet Arbejdstilsynet havde konstateret at det var muligt at stikke hænderne ind mellem en valse og et transportbånd, når der fjernes noget plastik, mens transportbåndet kører i normal drift.

Arbejdstilsynet besøgte en virksomhed, da der var sket en arbejdsulykke, idet en af virksomhedens ansatte fik fastklemt sin ene hånd i et transportbånd i tilknytning til en pakkelinje. Transportbåndet er CE-mærket.

Arbejdstilsynet traf afgørelse med påbud om, at virksomheden straks skulle sikre, at anvendelse og fejlretning ved virksomhedens etikettemaskine på pakkelinjen foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og uden at personer kan komme i kontakt med maskinens farlige bevægelige dele, mens transportbåndet kører.

Virksomheden klagede over påbuddet og anførte, at arbejdsulykken alene skyldtes en instruktionsstridig adfærd fra skadelidtes side, som skadelidte også har erkendt.

Skadelidte arbejder under normal drift ikke i nærheden af transportbåndet og vil kun komme i nærheden af dette, såfremt der skal ske rettelser og/eller fjernelse af plastrester. Når medarbejderne nærmer sig båndet, så skal dette afbrydes, inden der gøres indgreb, og der eksempelvis fjernes plastrester fra båndet.

Det blev desuden anført, at medarbejderne har modtaget instruktion i udførelsen af arbejdet, og der føres effektivt tilsyn i afdelingen.

Desuden anførte virksomheden, at Arbejdstilsynet ikke ved tilsynsbesøget nævnte, at undersøgelsen var med henblik på udstedelse af strakspåbud og/eller strafferetlig tiltale. Det var virksomhedens klare opfattelse, at Arbejdstilsynets opgave var at deltage i opklaringen af hændelsesforløbet. Virksomheden fandt det problematisk, at Arbejdstilsynet ikke havde overholdt lov om retssikkerhed, herunder specifikt retten til ikke at inkriminere sig selv mv.

Regler

Det fremgår af § 45, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at maskiner, maskindele, apparater, redskaber, og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Det fremgår af § 4, stk. 1, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at anvendelse af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Det fremgår af § 11, stk. 1, i samme bekendtgørelse, at under arbejde med rengøring, reparation, vedligeholdelse og lignende af et teknisk hjælpemiddel skal dette, så vidt det er muligt af hensyn til det pågældende arbejde, være standset og på effektiv måde sikret mod igangsætning. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger, der effektivt sikrer, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Afgørelse

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets påbud om straks at sikre, at anvendelse og fejlretning ved etikettemaskine foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og uden at personer kan komme i kontakt med maskinens farlige bevægelige dele, mens transportbåndet kører.

Nævnet lagde vægt på, at det ved anvendelse og fejlretning af virksomhedens etikettemaskine var risiko for klemning, idet det var muligt at stikke hænderne ind mellem valse og bånd på transportbåndet i forbindelse med fjernelse af plastik, mens transportbåndet kører normal drift.

Nævnet lagde desuden vægt på, at der ved klemning i maskinens bevægelige dele er risiko for alvorlige personskader.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at overskudsplast fanges jævnlige af et transportbånd , idet linjen ikke på tilsynstidspunkt var indrettet med plast opstrammer, der bl.a. sikrer, at overskudsplast ikke fanges af transportbåndet.

Nævnet lagde endelig vægt på, at ansatte færdes/arbejder omkring transportbåndet i forbindelse med fejlretning og rengøring.

Nævnet bemærkede til klagen, at det er virksomheden, der som arbejdsgiver i henhold til arbejdsmiljøloven har ansvaret for, at der føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Nævnet bemærkede endvidere, at det forhold, at den ansatte handlede i strid med en given instruks ikke har betydning for, om der kan gives et påbud efter arbejdsmiljøloven, men at dette efter reglerne kan have betydning i en eventuel straffesag.

Nævnet bemærkede, at nævnet ikke har kompetence til at tage stilling til, på hvilken måde Arbejdstilsynet udfører sit arbejde.

Nævnet henviste derfor til, at en eventuel klage over Arbejdstilsynets myndighedsudøvelse skal sendes til Arbejdstilsynets direktør med efterfølgende klageadgang til Beskæftigelsesministeriet. Nævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn (**J.nr. 2016-6040-00076**).

Nyhedsbreve fra Arbejdsmiljøklagenævnet (AMK) kan findes på www.ast.dk

---

Dette nyhedsbrev er udgivet af Arbejdsmiljøklagenævnets sekretariat.
Ansvarlig for nyhedsbrevet er souschef Erik Pohl, direkte tlf. 6189 7443.
